

मुक्तस्वाध्यायपीठम्
(Institute of Open & Distance Education)

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
५६-५७, इन्स्टीट्यूशनल एरिया, जनकपुरी,
नवदेहली-११० ०५८

आचार्यः, द्वितीयवर्षम् (ज्यौतिषम्) (चतुर्थपत्रम्)
प्रदत्तकार्यम् (Assignment)

2022-23

पत्रम् - ..... विषयः - .....
अध्येतुः नाम - ..... पञ्जीकरणसंख्या - .....
अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकाप्रेषणदिनाङ्कः - .....
अध्येत्रा उत्तराणि विलिख्य एतत्पुस्तिकाप्रत्यर्पणदिनाङ्कः - .....

अध्येतुः हस्ताक्षरम्

मूल्याङ्कनकर्तुः नाम .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा एतत्पुस्तिकाप्राप्तिदिनाङ्कः .....
मूल्याङ्कनकर्त्रा मूल्याङ्कनानन्तरं संस्थाने समर्पणदिनाङ्कः .....
अध्येत्रा प्राप्ताङ्काः

खण्डाः	निर्धारिताङ्काः	प्राप्ताङ्काः
खण्डः - क	20 X 02 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ख	05 X 08 = 40 अङ्काः	
खण्डः - ग	02 X 10 = 20 अङ्काः	
	पूर्णाङ्काः - 100	प्राप्ताङ्काः -

मूल्याङ्कनपुरस्सरं परामर्शैः सह अध्येतुः कृते एतत्पुस्तिकायाः पुनः प्रेषणदिनाङ्कः - .....

मूल्याङ्कनकर्तुः हस्ताक्षरम्

स्थानम् .....
दिनाङ्कः .....

आचार्यः, द्वितीयवर्षम् (ज्यौतिषम्) - चतुर्थपत्रम्

विषयः - (क) बृहद्वास्तुमाला -50 अङ्काः (ख) फलितविकासः -50 अङ्काः। पूर्णाङ्काः-100

निर्देशः - अस्य प्रश्नपत्रस्य शतम् (100) अङ्काः निर्धारिताः सन्ति एवम् अस्मिन् त्रीणि (3) खण्डानि सन्ति। अध्येत्रा एषु समाहितानां प्रश्नानामुत्तरं पृथग्विहित-विस्तृत-निर्देशानुसारेण देयम्।

Note - This paper is of one hundred (100) marks containing three (3) sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

खण्डः - क

प्रश्नाः - विंशतिः समाधेयाः अङ्काः - 02 x 20 = 40

निर्देशः : अस्मात् खण्डात् केचन विंशतिः (20) प्रश्नाः समाधेयाः।

Note : This section contains twenty five questions . Out of these twenty (20) questions should be answered.

1. वास्तुपुरुषस्य शिरः कस्यां दिशि भवति ?
2. सुपथवास्तु भूमिः का ?
3. वास्तुशब्दस्य व्युत्पत्तिः कथं भवति ? लिखत ।
4. पितामहवास्तुलक्षणं लिखत ।
5. अन्नगन्धा भूमिः कस्मै शुभा ?
6. पूर्वस्यां दिशि अश्वत्थवृक्षे स्थिते सति किं फलम् ?
7. 'च' वर्गस्य का दिक् ।
8. भूमेः मध्यभागः उन्नता चेत् तस्याः नाम किम् ?
9. वायव्ये शिवा रौति चेत् किं फलम् ?
10. तृणकाष्ठगृहस्य निर्माणारम्भे कः दोषः न भवति ?
11. आषाढे गृहारम्भे किं फलम् ?
12. सन्ध्यालक्षणं लिखत ।
13. भूमिपुत्रस्य पर्यायाः के ?
14. शनिक्षेत्रगतो भानुः भानुक्षेत्रगतः शशी किं करोति ?
15. दशमस्थानात् किं चिन्त्यते ?
16. पाताल-अम्बरसंज्ञकभावौ कौ ?
17. ग्रहाणां दीप्ताद्यवस्थाः कति ?
18. पातग्रहौ कौ ?
19. मीनराशेः का दिक् ?
20. कण्ठविचारः कस्मिन् द्रेष्काणे भविष्यति ?

21. त्रिकोणभावाः के ?
22. द्वितीयभावात् किं विचार्यते ?
23. सूर्यसूनुः कः ?
24. द्यूतभावः कः ?
25. भास्करे व्ययगते किं फलम् ?

खण्डः - ख

प्रश्नाः - पञ्च समाधेयाः

अङ्काः- 08 x 05 = 40

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् केचन पञ्च (05) प्रश्नाः समाधेयाः। प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः शतशब्दैः (100) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains eight questions. Out of these five (05) questions should be answered. Each question should be answered in about one hundred (100) words.

1. गृहारम्भमासाः विवेचनीयाः ।
2. भूमिलक्षणं विवृणुत ।
3. वास्तोः शल्यानयनप्रकारं वर्णयत ।
4. काकिणीविचारः व्याख्येयः ।
5. पितृकष्टयोगान् विमृष्यत ।
6. गुरोः द्वादशभावजफलं लिखत ।
7. ग्रहाणां शत्रुराशयः के ?
8. शुक्रजातकोक्तशतायुर्योगान् सङ्गृह्य लिखत ।

खण्डः - ग

प्रश्नाः - द्वौ समाधेयौ

अङ्काः- 10 x 02 = 20

निर्देशः - अस्मात् खण्डात् द्वौ (02) प्रश्नौ समाधेयौ । प्रत्येकं प्रश्नः प्रायः त्रिशतशब्दैः (300) समपेक्ष्यते।

Note : This section contains four questions. Out of these two (02) questions should be answered. Each question should be answered in about three hundred (300) words.

1. ग्रामवासविचारः प्रकाशनीयः ।
2. अहिबलचक्रं प्रतिपादयत ।
3. षष्ठभावविचारान् विस्तरेण लिखत ।
4. मेलापकविषयं प्रपञ्चयत ।

Filename: आचार्य 4th paper
Directory: C:\Users\msp\Documents
Template: C:\Users\msp\AppData\Roaming\Microsoft\Templates\Normal.dot
m
Title:
Subject:
Author: prasada bhat
Keywords:
Comments:
Creation Date: 11/18/2023 5:01:00 PM
Change Number: 38
Last Saved On: 12/5/2023 12:05:00 PM
Last Saved By: msp
Total Editing Time: 60 Minutes
Last Printed On: 12/5/2023 12:05:00 PM
As of Last Complete Printing
Number of Pages: 4
Number of Words: 1,221 (approx.)
Number of Characters: 6,963 (approx.)